

**Secretariatul Parlamentului
Republicii Moldova**

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege cu privire la alocația de stat
pentru familiile cu mulți copii
(nr. 216 din 03.07.2024)**

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat în titlu, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și menționează următoarele considerente.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege a fost înaintat spre examinare în Parlament cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, în temeiul art. 73 din Constituție și art. 47 alin. (1) al Regulamentului Parlamentului.

2. Proiectul de lege prevede instituirea din 1 ianuarie 2025 a unei alocații de stat lunare pentru familiile cu 3 sau mai mulți copii și familiilor monoparentale.

Potrivit Notei informative, scopul acestuia constă în necesitatea susținerii familiilor cu 3 sau mai mulți copii ale căror venituri medii lunare nu depășesc două salarii medii pe economie, precum și a familiilor monoparentale cu un venit mediu lunar de până la un salariu mediu pe economie.

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Ținând cont de obiectul de reglementare al proiectului de lege, determină majorarea cheltuielilor bugetare, reținem prevederile art.131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, ale Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și ale art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului, care dispun că **proiectul vizat va putea fi adoptat doar în condițiile acceptării prealabile de către Guvern**. Relevăm că pe lângă avizul Guvernului Republicii Moldova, care va cuprinde opiniile

Ministerului Muncii și Protecției Sociale și ale Ministerului Finanțelor, este necesară și opinia Casei Naționale de Asigurări Sociale, în calitate de autoritate abilitată cu funcția de administrare a bugetului asigurărilor sociale de stat și care potrivit art.8 alin.(2) din proiect va fi responsabilă de evidența plății indemnizațiilor.

II. Obiecții de conținut și tehnico-legislative

1. Semnalăm că proiectul de lege, se utilizează concomitent expresia „*alocație de stat*” și termenul „indemnizație”, ceea ce este inacceptabil. În acest context, reținem că, în legislația națională nu există o prevedere normativă expresă, care ar delimita sensul acestor termeni, însă prin „*indemnizație*” se identifică forma de sprijin bănesc ce se stabilește și se acordă prin sistemul public de asigurări sociale persoanei asigurate, adică care contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat, iar prin termenul de „*alocație*” se identifică ajutorul financiar din partea statului care se acordă persoanelor care nu au contribuit la bugetul asigurărilor sociale de stat.

Totuși, potrivit art. 41 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se identifică mai multe tipuri de indemnizații, precum: indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de afecțiuni generale sau de accidente în afara muncii, de boli profesionale și de accidente de muncă, inclusiv indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav; indemnizație de maternitate, indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, indemnizație unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil, indemnizație unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă, indemnizație pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de 3 ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă, indemnizație de șomaj.

Reieșind din cele expuse, dar și în temeiul art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care prevede că *terminologia utilizată în textul proiectului actului normativ este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative*, recomandăm ca în denumirea proiectului de lege și pe tot parcursul proiectului să fie utilizat termenul de „*alocație de stat*”, luând în considerare că potrivit art.8 alin.(1) din proiect finanțarea acestei plăți se va efectua din bugetul de stat.

2. Întru respectarea cerințelor instituite la art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017, recomandăm ca:

- noțiunea „*indemnizație*”, să fie substituită cu noțiunea „*alocație de stat*”, fiind prezentată în următoarea redacție:

- „*alocație de stat*, denumită în continuare *alocație*, – sumă de bani achitată lunar din bugetul de stat familiilor cu 3 sau mai mulți copii și familiilor monoparentale în condițiile prezentei legi;”

„iar noțiunea „*familie monoparentală*” să fie redată în următoarea redacție:

- „*familie monoparentală - structură familială formată dintr-un părinte și copilul (copiii) său, fie în urma decesului celuilalt părinte, fie în urma decesului celuilalt părinte, fie prin divorț, prin abandonarea familiei*

de către un părinte, prin decizia de a nu se căsători sau prin adopția realizată de o persoană singură;”.

În acest sens, menționăm că Codul familiei nr. 1316/2000 nu reglementează noțiunea de familie monoparentală. Însă sub aspect comparat, reținem Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei din România, care la art. 2 alin.(2) stabilește: „Beneficiază de alocație și familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc împreună cu aceasta, denumită în continuare familie monoparentală.”

Pornind de la cerințele trihotomice stabilite legii: „accesibilitate, claritate și previzibilitate”, considerăm că noțiunea ”familie monoparentală” trebuie să fie expusă prin prisma exemplului României. Or, în caz contrar, părintele care crește copilul va fi obligat să demonstreze că celălalt părinte a abandonat copilul, pentru a beneficia de alocația prevăzută de proiect.

3. Art. 3 din proiect reglementează domeniul de aplicare a legii și prevede că: „Prezenta lege se aplică raporturilor juridice apărute urmare a dreptului familiei cu mulți copii sau familiei monoparentale cu mai mulți copii la alocația de stat, stabilită în conform condițiilor prezentei legi.”

În primul rând, norma dată nu asigură cerința corelării dintre prevederile proiectului, potrivit art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 100/2017. Or, de alocație poate beneficia familia monoparentală cu un singur copil, după cum rezidă din noțiunea familiei monoparentale reglementată de art. 2 din proiect.

Totodată, reieșind din cerințele stabilite la art. 51 alin.(1) din Legea nr. 100/2017, care stabilește că, *articolul are caracter unitar și conține una sau mai multe norme cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei*, relevăm că art. 3 nu stabilește o reglementare distinctă, iar în partea ce ține de domeniul de reglementare, aceasta ar putea fi expusă sub formă de alineat la art. 1 din proiect.

4. Art. 4 din proiect reglementează beneficiarii alocației sociale de stat și condițiile pe care trebuie să le întrunească subiectul pentru a beneficia de alocație.

Reținem că la art. 4 alin.(1) după cuvântul „familiile” trebuie introdus cuvintele „cu mulți copii”, după cuvântul „inclusiv”, urmează a fi introdus cuvântul „familiile”, ulterior textul „cu 3 sau mai mulți copii, inclusiv copiii aflați sub tutelă sau curatelă, care nu au împlinit vârsta de 18 ani”, urmează a fi exclus, întrucât acesta se cuprinde în noțiunea de familie cu mulți copii.

La alin.(3) se propune: „În sensul prezentei legi, au dreptul la indemnizație beneficiarii prevăzuți la alin. (1) și (2) al prezentului articol, ale căror venit mediu lunar nu depășește mărimea a două salarii medii pe economie. În situația familiilor monoparentale sau în cazul în care copiii sunt aflați la îngrijirea și educația unui singur custode, alocația de stat se acordă în condiția în care veniturile nu depășesc un salariu mediu pe economie.”

Relevăm că, salariul mediu lunar pe economie, pentru anul 2024 constituie 13700 de lei, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 1033/2023.

În situația de referință, constatăm că în cazul familiei cu 3 copii venitul mediu lunar nu trebuie să depășească sumă de 27400 de lei ($13700 \times 2 = 27400$) pentru ca aceasta să beneficieze de alocația vizată, iar în cazul familiei monoparentale și custodelui care au la întreținere mai mulți copii, venitul mediu lunar al acestora nu trebuie să depășească un salariu mediu lunar pe economie – 13700 de lei.

Urmare a celor expuse, în cazul în care scopul proiectului este de a susține financiar familiile cu mulți copii și familiile monoparentale, inclusiv în cazul în care a fost instituită custodia asupra copilului potrivit Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, mărimea minimă a venitului pentru a beneficia de indemnizația respectivă urmează a fi revăzută.

Totodată, la forma gramaticală corespunzătoare va fi indicat "salariu mediu lunar pe economie", întru corespunderea cerințelor art. 54 alin.(1) lit. c) din Legea nr. 100/2017.

5. Art. 7 din proiect reglementează cauzele de pierdere a dreptului la alocația socială de stat și definește la alin.(1) noțiunea de „*întrebuințare neconformă*”. Menționăm că, noțiunile principale sunt reglementate la art. 2 din proiect, motiv pentru care recomandăm excluderea acesteia de la art. 7 alin.(1) și includerea la art.2 din proiect. Această modificare va asigura respectarea prevederilor art. 51 alin.(5) din Legea nr. 100/2017, care prevede că articolul poate fi divizat în aliniate, constituite, de regulă printr-o singură propoziție sau frază, *prin care se reglementează o dispoziție specifică ansamblului normelor articolului.*

6. Proiectul urmează a fi revizuit și revăzut din punct de vedere redacțional, întru respectarea normelor gramaticale potrivit art. 54 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 care stabilește că, *conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.*

Asupra oportunității promovării și adoptării proiectului de lege, urmează să se pronunțe Parlamentul în ședință plenară, ținându-se cont de sugestiile expuse în prezentul aviz.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex: Barbălată Olga
Tel 820-183